

ادعایم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران
شبکه بهداشت و درمان بهارستان

پدافند غیر عامل

در حوزه

بهداشت و درمان

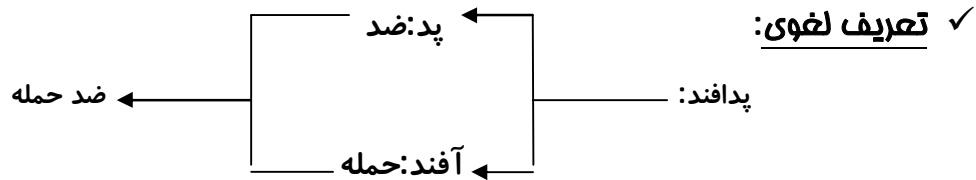
تهیه و تنظیم:

کمیته پدافند غیر عامل شبکه بهداشت و درمان بهارستان

آبان 1392

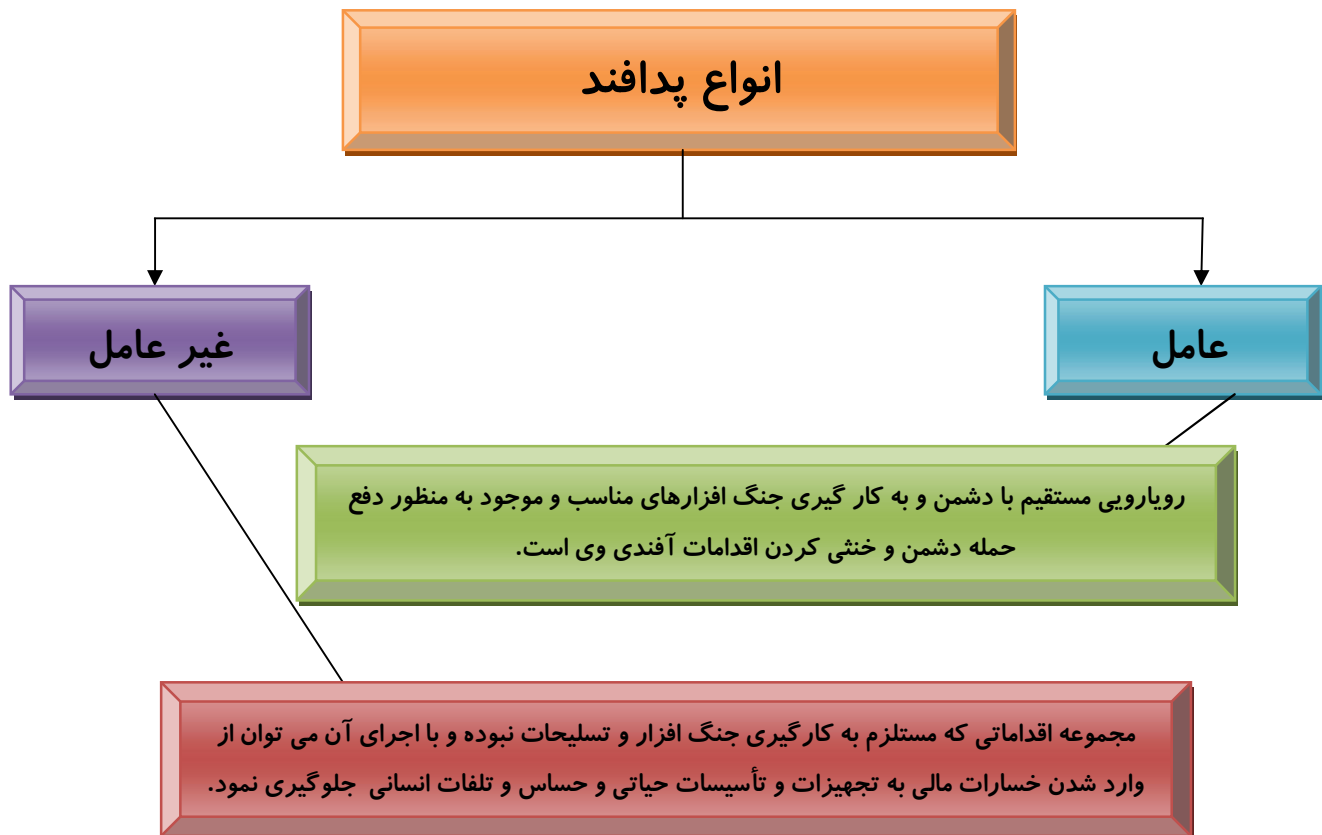
پدافند غیر عامل

تعریف پدافند غیر عامل :

✓ تعریف مفهومی:

مجموعه اقداماتی است که به منظور رفع، فتنی سازی و کاهش تأثیرات اقدامات آفندی دشمن و جلوگیری از دستیابی دشمن به هدف انجام می گیرد.

ضرورت پدافند غیر عامل در ایران :

تقابل قدرت ها در دنیای باستان از جنگ رو در رو با سلاح سرد آغاز شد و با افتراج باروت به مرحله جدیدی وارد شد. این مرحله طی قرن ها چنان رشد یافت که دو جنگ بزرگ جهانی میلیون ها کشته بر جای گذاشت ، اما قدرت های جهانی از این مرحله نیز گذر کرده و به جنگ سرد یا عیان کردن توان نظامی و تسلیحاتی روی آوردند و مال نمایش قدرت نیز کاربرد چندانی ندارد. چنانکه سیاست های دولت های متخاصم بر پایه جدالی پایه گذاری شد تا با کمترین هزینه و با آسیب زدن به زیر ساخت های بنیادی یک کشور بیشترین فساد را وارد کنند. به دنبال این تغییرات، دفاع غیر نظامی نیز وارد مرحله تازه ای شد تا ایمنی زیر ساخت های میاتی و بنیادی کشور ها را به حداکثر ممکن افزایش دهد. بر این اساس پدافند غیر عامل با سیاست گذاری های پیچیده در حال شکل گیری است.

اجتناب ناپذیر بودن وقوع جنگ ها در طول تاریخ بشری، وقوع مذاقل 4 جنگ مهم در مریم مرزهای

سرزمین میهن اسلامی در چند سال افیر و اهداف راهبردی استکبار جهانی در محاصره، مهار ، تضعیف

و براندازی نظام جمهوری اسلامی و وجود طیف گسترده تهدیدات بالقوه و بالفعل کانون های بمران

پیرامون کشور، این پیام را به ما می دهد که هم چنان که نباید مرعوب تهدیدهای دشمن شد، بایستی با اقدامات و تدابیر مؤثر دفاعی خود را آماده مقابله با تهدیدات بالقوه و بالفعل دشمن نمود و بخش بسیار مهم و میاتی از این آمادگی در شرایط تهدیدات نامتقارن، اتفاز راهبردهای دفاعی غیر عامل در جهت فنتی سازی و تقلیل و کاهش فسادات مملات احتمالی دشمن به مراکز ثقل کشور و بالا بردن آستانه مقاومت ملی می باشد. بر همین اساس در ایران و به استناد قانون برنامه چهارم توسعه، پدافند غیر عامل از اولویت های سازمان ها و نهادها می باشد.

سیاست های کلی نظام در امور پدافند غیر عامل:

- ❖ تأکید بر پدافند غیر عامل و رعایت اصول و ضوابط آن
- ❖ طبقه بندی مراکز، اماکن و تأسیسات هائز اهمیت به میاتی، مساس و مهم
- ❖ تهیه و اجرای طرح های پدافند غیر عامل در مورد مراکز، اماکن و تأسیسات هائز اهمیت موجود و در دست اجرا بر اساس اولویت بندی و امکانات مداخلت تا پایان برنامه پنجم و تأمین اعتبار مورد نیاز
- ❖ تهیه طرح جامع پدافند غیر عامل در برابر سلاح های غیر متعارف نظیر هسته ای، میکروبی و شیمیایی
- ❖ دو یا چند منظوره کردن مستمدتات، تأسیسات و شبکه های ارتباطی و مواصلاتی در جهت بهره گیری پدافندی از طرح های عمرانی
- ❖ فرهنگ سازی و آموزش عمومی در زمینه به کار گیری اصول و ضوابط پدافند غیر عامل در بخش دولتی و غیر دولتی
- ❖ رعایت طبقه بندی اطلاعات طرح های پدافند غیر عامل
- ❖ ممانعت از ایجاد تأسیسات پر فطر در مراکز جمعیتی و بیرون بردن این تأسیسات از شهر ها و پیش بینی تمهیدات ایمنی برای آنها
- ❖ حمایت لازم از توسعه فناوری و صنایع مرتبط مورد نیاز کشور در پدافند غیر عامل با تأکید بر طرایی و تولید داخلی
- ❖ به کارگیری اصول و ضوابط پدافند غیر عامل در مقابله با تهدیدات نرم افزاری و الکترونیکی و سایر تهدیدات جدید دشمن به منظور مفظ و صیانت شبکه های اطلاع رسانی، مخابراتی و رایانه ای
- ❖ پیش بینی ساز و کار لازم برای تهیه طرح های مشترک ایمن سازی و ایجاد هماهنگی در سایر طرح ها و برنامه ها و مدیریت نهادهای مسئول در دو موزه پدافند غیر عامل و موادت غیر متقربه در جهت هم افزایی و کاهش هزینه ها
- ❖ ایجاد مرکزی برای تدوین، طرایی، برنامه ریزی و تصویب اصول و ضوابط استانداردها، معیارها، مقررات و آیین نامه های فنی پدافند غیر عامل

اهداف پدافند غیر عامل

✓ تداوم فعالیت های زیر بنایی کشور و تأمین نیازهای میاتی

✓ تسهیل آداه کشور در شرایط تهدید و بمران ناشی از تجاوز فمصانه و فط بنیه دفاعی علی رغم مملات مفرب دشمن

✓ کاهش قابلیت و توانایی سامانه های شناسایی، هدف یابی و دقت هدف گیری تسلیمات آفندی دشمن

✓ بالا بردن قابلیت بقاء، استمرار عملیات و فعالیت های میاتی و فدمات رسانی مرکز میاتی و مساس نظامی کشور در شرایط وقوع تهدید، بمران و جنگ

✓ سلب آزادی و ابتکار عمل از دشمن

✓ صرفه جویی در هزینه تسلیماتی و نیروی انسانی

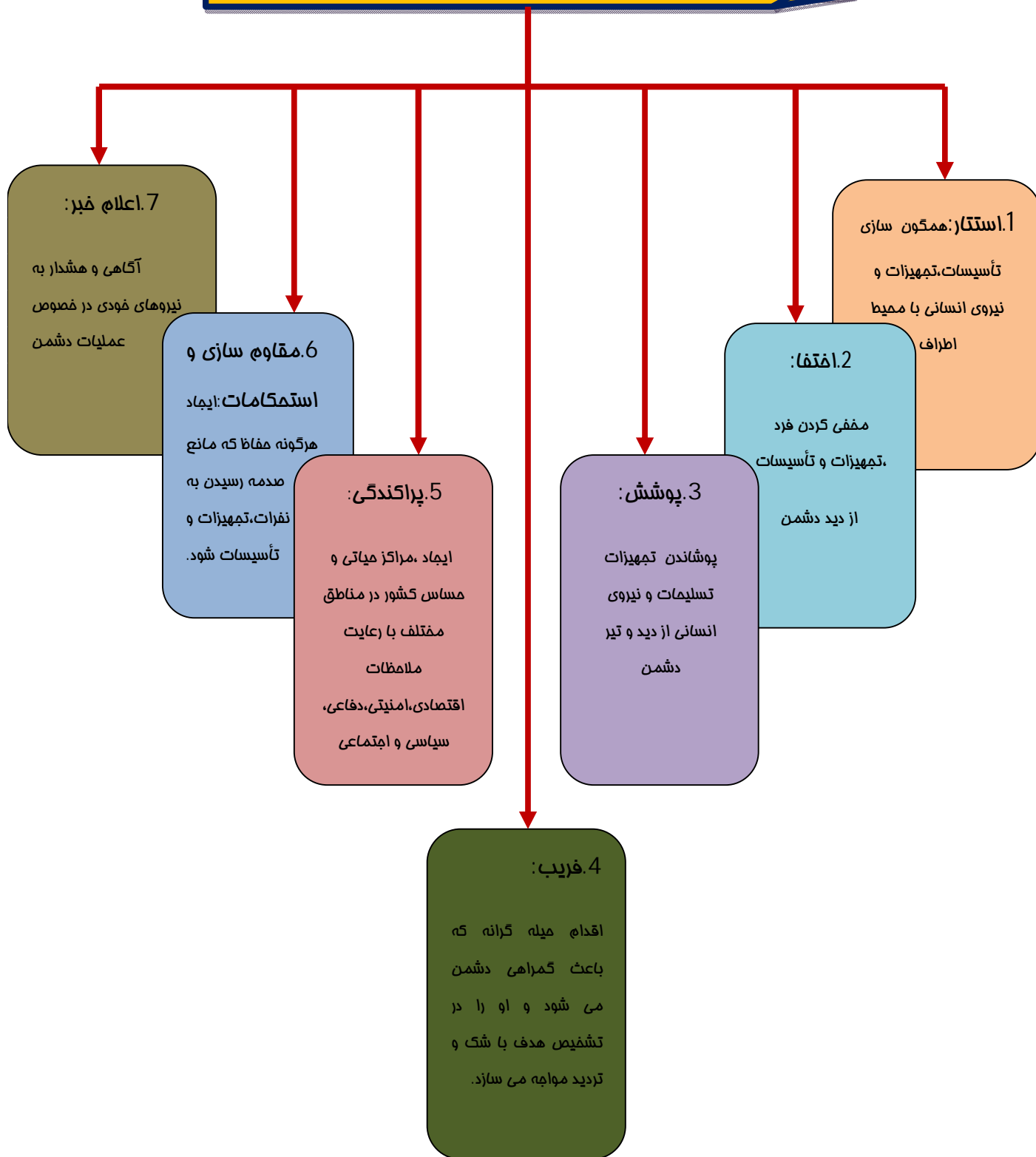
✓ فریب و تممیل هزینه بیشتر به دشمن و تقویت بازدارندگی

✓ افزایش آستانه مقاومت مردم و نیروهای فودی در برابر تهاجمات دشمن

✓ مفظ رومیه و انسجام ومدت ملی و مفظ سرمایه های ملی کشور

✓ مفظ تمامیت ارضی، امنیت ملی و استقلال کشور

اصول پدافند غیر عامل

مزایای اقدامات پدافند غیر عامل

- کاهش سطوح آسیب پذیری کشور ← افزایش آستانه شکست
- افزایش قابلیت مدیریت بحران
- افزایش ضریب امنیتی و ایمنی کشور
- افزایش هزینه تجاوز و ضریب بازدارندگی کشور
- افزایش پایداری و تداوم فعالیت ها
- کمک به مفظ آرامش عمومی
- ارتقای آستانه مقاومت مردمی
- بی اثر یا کم اثر سازی عملیاتی دشمن
- ایجاد تردید در متجاوز نسبت به شروع تجاوز
- ارتقای ضریب امنیت در توسعه پایدار ملی

گستره پدافند غیر عامل

*موزه سلامت، آب و غذا و دارو

*موزه انرژی

*موزه دیپلماسی و امنیت

*موزه رسانه ها و تبلیغات

*موزه دفاع

*موزه عمرانی (زیر بنایی)

*موزه حمل و نقل و ارتباطات

*موزه مخابرات

*موزه مالی اقتصادی

*موزه صنایع

پدافند غیر عامل در بخش بهداشت و درمان

❖ پدافند غیر عامل در بخش بهداشت و درمان، شامل هرگونه اقدامی است که موجب ارتقای بهداشت و سلامت جامعه و استمرار خدمات بهداشتی درمانی و کاهش آسیب پذیری در مقابل بمران ها و خدمت رسانی مناسب در طی بمران می شود.

ضرورت اجرا:

❖ بررسی تاریخ جنگ های اخیر در جهان، نشان دهنده تهاجم گسترده دشمن به مراکز بهداشتی درمانی و امداد رسانی است تا دشمن با نا توان سازی ارائه خدمات به مصدومین و آسیب دیدگان سریعتر به اهداف شوم خود دست یابد. لذا بر اساس این تجربیات برنامه ریزان و دست اندرکاران نظام سلامت متمماً باید اصول و روش های پدافند غیر عامل در این حوزه را مد نظر قرار دهند.

هدف از اجرا

کاهش فسارت و آسیب پذیری تأسیسات، تجهیزات و نیروی انسانی در بمران ها

استمرار ارائه خدمات بهداشتی درمانی در بمران

✓ برفی از استراتژی های پدافند غیر عامل در موزه بهداشت و درمان

1. فرهنگ سازی و آموزش مدیران، سیاست گذاران و تصمیم گیرندگان این موزه در خصوص ضرورت پدافند غیر عامل

2. پیش بینی، شناسایی و آنالیز تهدیدات این موزه

3. برآورد آسیب پذیری در میطه های تأسیسات، تجهیزات و نیروی انسانی و انجام مدافلات مفید جهت کاهش سطوح آسیب پذیری

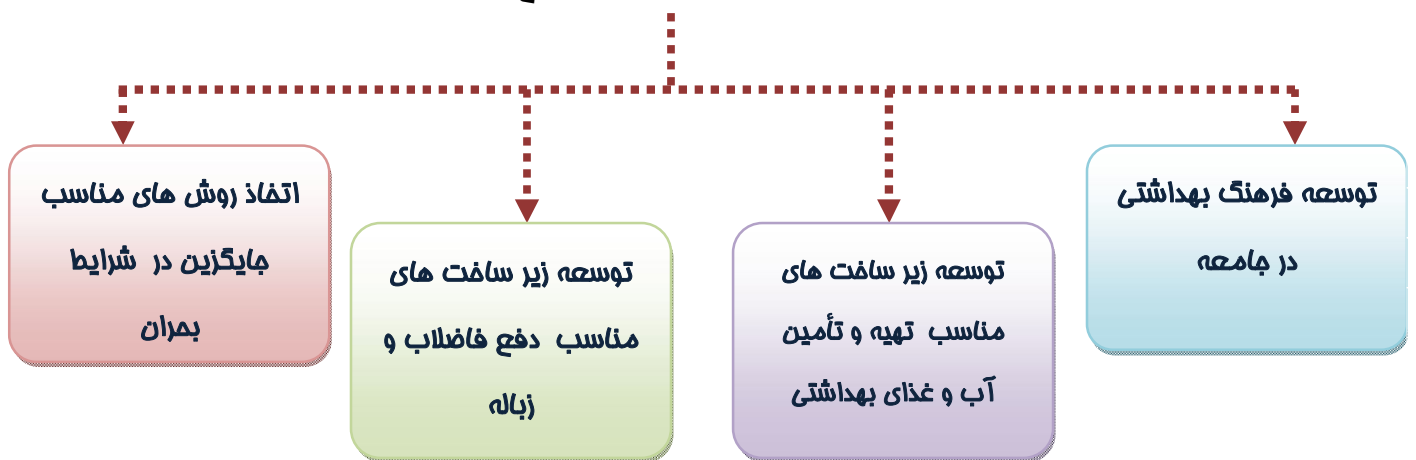
4. طبقه بندی مراکز ، اماکن و تأسیسات به میانی، محاسبات و مهم

5. تهیه راهکارهای اجرایی و ایجاد آمادگی لازم برای ایفای نقش در شرایط بحران

مصادیق اجرای پدافند غیر عامل در موزه بهداشت و درمان

- نهادینه سازی طرح جامع مدیریت بحران

- توسعه بهداشت و ارتقای سطح سلامت

- پیش بینی تمهیدات لازم جهت جلوگیری از شیوع بیماریها به ویژه بیماریهای واگیر دار در شرایط بحران
- اتخاذ تمهیدات لازم جهت وجود ذخایر کافی دارو و تجهیزات پزشکی
- پیش بینی و آمادگی لازم در برابر کمبودهای احتمالی دارو و تجهیزات پزشکی
- پیش بینی و اتخاذ تمهیدات لازم جهت داروها و تجهیزات ذخیره و جایگزین در شرایط بحران

• آموزش

عموم مردم

نیروی انسانی

مفط آرامش
روانی در بحران

اقدامات بهداشتی
در شرایط بحران

مفط بهداشت

نمونه برخورد با
مراجعه آشفته

وظایف سازمانی
و کار تیمی

روش های ایمنی
فردی و جمعی

سوانح و حوادث

تهدید شناسی و
آسیب پذیری

اصول پدافند غیر
عامل

- تحلیل شاخص های بهداشتی درمانی و تدوین استراتژی های لازم جهت ارتقای شاخص های مهم و اساسی
- به روز کرد آنتی ویروس های مورد استفاده در سیستم های نرم افزاری
- داشتن بک آپ کافی از اطلاعات موجود
- فراهم نمودن منابع و بانک های اطلاعات جهت دریافت سریع خبر حوادث و آسیب های بهداشتی و سلامتی
- انجام مانورهای مستمر جهت افزایش کارآیی نیروی انسانی در موارد بحران
- پیش بینی ذفایر و منابع انرژی (آب، برق و ...)
- بازنگری اساسی تأسیسات مراکز
- مفاظت مستمر از تأسیسات و تجهیزات مراکز ارائه دهنده خدمات
- فراهم نمودن سیستم مجهز و آماده به کار اطفای مریق در مراکز
- اتفاد تمهیدات لازم جهت جلوگیری از اشتعال و آتش گرفتن وسایل گرمازا
- مقاوم سازی و استمکام فضای فیزیکی مراکز ارائه دهنده خدمت
- جذب، ساماندهی و آموزش داوطلبین جهت همکاری مؤثر در شرایط عادی و بحران
- شناسایی، تعامل و همکاری با سازمانها و ارگانهای دولتی و خصوصی که در حوزه سلامت تأثیر گذار هستند.
- تعامل و افزایش همکاری جهت افزایش سطح سلامت در کشورهای همسایه و همجواری
- اجرای تمقیقات علمی و پژوهشی در عرصه های بالینی و علوم پایه

به یاد داشته باشیم که :

اجرای پدافند غیر عامل در نظام سلامت کشور از چنان اهمیتی برخوردار است که صرف هر میزان هزینه کلان برای این مهم نه تنها اتلاف منابع نبوده بلکه صرفه جویی و استفاده بهینه از منابع و پیشگیری از اتلاف هزاران برابر آن در فسارات احتمالی است.

قابل توجه سرپرستان محترم مراکز بهداشتی درمانی

اول : بازنگری اساسی در وضعیت تأسیسات مرکز و اعلام نواقصات موجود به واحد گسترش و پیگیری مستمر رفع کمبود ها

دوم : پایش روزانه، هفتگی و ماهانه وضعیت تأسیسات بر اساس ضرورت موردی آن

سوم : تأمین ایمنی کامل لوازم برقی اداری و تجهیزات پزشکی

چهارم : بازدید مستمر از ایزولاسیون آبروهای پشت باغ ها

پنجم : دقت نظر در زمینه پناه های فاضلاب و وضعیت ایمنی آنها

ششم : اتخاذ تمهیدات لازم جهت جلوگیری از اشتعال و آتش گرفتن وسایل گرمازا

هفتم: پایش بینی ذفایر و جایگزینی منابع انرژی

هشتم : ارتقاء آگاهی و آموزش کافی به نیرو های سرایداری در خصوص شرح وظایف مساس ایشان

نهم : بررسی و کنترل دقیق درب و پنجره مراکز و حفظ امنیت ورود و خروج

دهم :دقت نظر در تردد مراجعین و هدف مراجعه ایشان به مرکز

یازدهم : برنامه ریزی جهت نوبت دهی به مراجعین به منظور توزیع ارباب رجوع به تمام طول

ساعات اداری و جلوگیری از ازدحام بیماران در ساعاتی فاص

دوازدهم: تأکیدات کافی جهت اشرافیت کامل همکاران ارجمند بر وظایف ذاتی سازمانی و آمادگی

کامل برای پذیرفتن مراجعین مضطرب و آشفته

قابل توجه سرپرستان محترم مراکز بهداشتی درمانی

سیزدهم : پیش بینی لازم جهت جایگزینی پرسنلی که وظیفه مساسی دارند برای روز های غیبت ایشان (در مواقع ضروری استفاده چند منظوره از نیروهای موجود)

چهاردهم : رعایت نکات مهم تکريم ارباب رجوع بويژه در مواردیکه با کمبودهای احتمالی تجهیزات یا مواد مصرفی مواجه هستیم .

پانزدهم : اتفاد تمهیدات لازم جهت ذخیره کافی دارو و تجهیزات پزشکی ضروری و آمادگی در برابر کمبودهای موردی

شانزدهم: تحلیل شفافص های بهداشتی جمعیت تمت پوشش مرکز و تدوین استراتژی لازم جهت ارتقاء موارد مهم و اساسی

هفدهم: اقدامات لازم جهت جلوگیری از شیوع بیماری های واگیر دار به ویژه در شرایط بمرانی

هجدهم : کنترل دقیق نگهداری و دفع و امعاء پسماندهای عفونی و نوک تیز و برنده

نوزدهم : نگهداری و ذخیره اطلاعات اداری و بهره گیری از مفیدترین آنتی ویروسها در سیستم نرم افزاری

بیستم : ارائه آموزش های ضروری به کلیه همکاران بويژه پرسنل جدیدالورود در فصوص آمادگی برای رویارویی با حوادث غیر مترقبه (می توانید از جزوه پیوست نیز بهره گیری نمایید)

با تشکر

کمیته پدافند غیر عامل شبکه بهداشت بهارستان

پدافند غیر عامل مثل مصونیت بدن انسان است،

از درون ما را مصون میکند

معنایش اینست که ولو دشمن تهاجمی هم بکند

و زحمتی هم بکشد و ضرب و زور هم بزند اثر نخواهد کرد

این پدافند غیر عامل نتیجه اش اینست.

«مقام معظم رهبری و فرماندهی کل قوا»